

isabet
YAYINLARI

İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 1

A Ç I K Ö Ğ R E T İ M L İ S E S İ

Kolay
anlaşılır

Video Konu
Anlatımı

Çözümlü
Testler

Güncel Çıkış
Sorular

isabet

YAYINLARI

AÇIKÖĞRETİM LİSESİ

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 1

KONU ANLATIMLI SORU BANKASI

Copyright ©

İSABET YAYINCILIK ve EĞİTİM HİZMETLERİ
SAN. TİC. A.Ş.

Bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır. Bu kitabın tüm hakları **İsabet Yayıncılık ve Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.**'ye aittir.

MEB

Bu kitaptaki çıkmış soruların her hakkı **MEB Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğüne** aittir. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması ya da kullanılması, yayımlanması **MEB Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün** yazılı izni olmadan yapılamaz. Bu yayın izni telif ücreti ödenerek alınmıştır.

ISBN

978-625-7269-64-3

Yazarlar

İsabet Komisyon

Dizgi & Grafik

İsabet Dizgi

Baskı Yeri ve Cilt

WPC Matbaacılık

Matbaa Sertifika No: 50884

İnternet Hesapları

www.isabetyayinlari.com

bilgi@isabet.com.tr

[isabet.yayincilik](https://www.instagram.com/isabet.yayincilik)

[@isabetyayinlari](https://twitter.com/isabetyayinlari)

[isabetakademi](https://www.youtube.com/isabetakademi)

SUNUŞ

Değerli Arkadaşlar,

İsabet Yayınları olarak Açık Öğretim Lisesi sınavlarına en kolay şekilde hazırlanabilmeniz için **KONU ANLATIMLI SORU BANKASI** kitaplarını hazırladık.

Bu kitabı, **MEB müfredatına tamamen uygun, kolay, anlaşılır ve akılda kalıcı** şekilde hazırladık. Ayrıca önemli yerleri vurgulayıp “tablo”, “resim” ve “uyarı”larla konunun dikkatinizi çekmesini amaçladık.

Konuları anlatırken **çıkış soruları çözümleriyle** beraber verdik.

Her konunun ardından testleri çözerek öğrendiklerinizi ölçebilirsiniz.

Ayrıca bu kitabın ders anlatım soru çözüm videolarını **isabetyayinlari.com** adresinden izleyebilirsiniz. Bu kitabın dijital sürümünü **isabetdijital.com** adresinde bulabilirsiniz.

İsabet Yayınları ile yolunuz da AÇIK, ufkunuz da!

Hayat boyu başarılar dileriz...

İÇİNDEKİLER

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük - 1

XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti.....	5
I. Dünya Savaşı (1914 - 1918).....	16
Mondros Ateşkes Anlaşması (30 Ekim 1918).....	21
Milli Mücadeleye Hazırlık	29
Büyük Millet Meclisinin Açılması (23 Nisan 1920).....	39
Kurtuluş Savaşında Cepheler	50
İlkeler ve İnkılaplar.....	64
Cevap Anahtarı	80

Mustafa Kemal'in Hayat

Mustafa Kemal'in Ailesi

Mustafa Kemal, 1881 yılında Selanik'te dünyaya geldi. Mustafa'nın babası Ali Rıza Efendi, annesi Zübeyde Hanım'dır. Baba tarafından dedesi Hafız Ahmet Efendi XIV -XV. yüzyıllarda Anadolu'dan Makedonya'ya yerleştirilmiş Kocacık yörüklerindendir. Annesinin babası Feyzullah Ağa ise Karaman'dan Rumeli'ye gelen Konya yörüklerindendir.

Mustafa Kemal'in Okuduğu Okullar:

- Mahalle Mektebi - Selanik
- Şemsi Efendi İlkokulu - Selanik
- Mülkiye Rüştiyesi - Selanik
- Selanik Askeri Rüştiyesi - Selanik (İlk Askeri Okul)
- Manastır Askeri İdadisi - Manastır
- İstanbul Harp Okulu - İstanbul
- Harp Akademisi - İstanbul

Mustafa Kemal'in Fikir Hayatını Etkileyen Gelişmeler

İz Bırakan Şehirler

Selanik, Manastır, İstanbul, Şam, Sofya

Fikir Hayatını Etkileyen Yazarlar ve Düşünürler

Ziya Gökalp	Milliyetçilik
Namık Kemal	Vatanseverlik
Mehmet Emin Yurdakul	Milliyetçilik
Tevfik Fikret	İnkılapçılık, Özgürlük
J.J. Rousseau	Yurttaşlık Bilinci
Montesquieu	Cumhuriyetçilik
Voltaire	Bilimsellik, Akılcılık

Ayrıca, Mustafa Kemal'in kişiliğinin oluşumunda Fransız ihtilali, Sanayi İnkılabı, Osmanlı'nın içinde bulunduğu durum, doğup büyüdüğü şehir, okuduğu kitaplar, öğretmenleri, okul arkadaşları, düşünürler ve ailesi etkili olmuştur.

Eserleri:

Nutuk, Vatandaş İçin Medeni Bilgiler, Zabıt ve Komutan ile Söyleşi, Geometri, Cumali Ordugahı

Askerlik Hayatı

- ✦ 1905-1907 yılları arasında Şam'da V. Ordu emrinde görev yaptı. (İlk görev yeri)
- ✦ Arkadaşları ile Şam'da "Vatan ve Hürriyet" adında bir dernek kurdu.
- ✦ 1907'de Kolağası (Kıdemli Yüzbaşı) oldu. Manastır'a III. Ordu'ya atandı.
- ✦ 19 Nisan 1909'da İstanbul'a giren Hareket Ordusu'nda Kurmay Başkanı olarak görev aldı. (Hareket Ordusu ve 31 Mart İsyanı ilk tarih sahnesine çıkışı)
- ✦ 1910 yılında Fransa'ya gönderildi. Picardie Manevraları'na katıldı.
- ✦ 1911 yılında İstanbul'da Genelkurmay Başkanlığı emrinde çalışmaya başladı.
- ✦ 1911 yılında İtalyanlara karşı Tobruk ve Derne savunmalarında görev aldı. Mustafa Kemal henüz Libya'da iken Balkan Savaşı başladı.
- ✦ 1913 yılında **Sofya Ateşemiliterliği**'ne atandı. Bu görevde iken 1914 yılında yarbaylığa yükseldi. Ateşemiliterlik görevi Ocak 1915'te sona erdi. Bu sırada Birinci Dünya Savaşı başlamış ve Osmanlı İmparatorluğu savaşa girmek zorunda kalmıştı. Mustafa Kemal 19. Tümeni kurmak üzere Tekirdağ'da görevlendirildi.
- ✦ 18 Mart 1915'te Çanakkale Cephesinde Anafartalar ve Conkbayırı'nda görev yaptı. Albaylığa yükseldi.
- ✦ 1 Nisan 1916'da tümgeneralliğe yükseldi. Rus kuvvetleriyle savaşarak Muş ve Bitlis'in geri alınmasını sağladı.
- ✦ Veliht Vahdettin Efendi'yle Almanya'ya giderek cephede incelemelerde bulundu.
- ✦ Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından bir gün sonra, 31 Ekim 1918'de Suriye'de bulunan Yıldırım Orduları Grubu Komutanlığına getirildi. Bu ordunun kaldırılması üzerine 13 Kasım 1918'de İstanbul'a dönüp Harbiye Nezâreti'nde göreve başladı.
- ✦ Mondros Mütarekesi'nden sonra İtilâf devletlerinin Osmanlı topraklarını işgale başlamaları üzerine, Mustafa Kemal **9. Ordu Müfettişi olarak 19 Mayıs 1919'da Samsun'a** çıktı.

Not: M. Kemal I. Dünya savaşında sırasıyla Çanakkale, Kafkas ve Suriye cephelerinde görev almıştır.

XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti

Siyasi, Sosyal ve Ekonomik Durum

- Osmanlı Devleti 20. yy başlarında siyasi ve askeri üstünlüğünü kaybetmiş ve varlığını devam ettirebilmek için uluslararası devletlerle **denge siyaseti** izlemeye başlamıştır. **Fransız İhtilali** ile başlayan **milliyetçilik** hareketleri, Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar etkilemiş ve azınlıklar isyan etmeye başlamıştır. Bu durum Osmanlı Devleti'nde iç karışıklıkların artmasına neden olmuştur.
- Sanayi Inkılabı** ile Avrupa'da fabrikalar kurulmuş, kısa sürede daha fazla ve ucuz üretim başlamıştır. Üretimin yapılabilmesi ve üretilen malların satılabilmesi için ham madde ve pazar arayışı hızlanmış böylece sömürgecilik hız kazanmıştır.
- Osmanlı Devleti dünyadaki ekonomik gelişmeleri takip edememiştir. **Kapitülasyonların** sürekli hale getirilmesiyle ekonomide dışa bağımlı hale gelmiştir. Böylece Osmanlı ekonomisi çöküş sürecine girmiştir.
- Osmanlı Devleti Avrupa'da meydana gelen bu gelişmelerden ve Rusya'nın izlediği **Panslavist** politikalarından oldukça rahatsız olmuştur.
- Osmanlı Devleti siyasi, ekonomik ve askeri çöküşü önlemek için Tanzimat ve Islahat Fermanlarını yayınlamış fakat olumsuz gidişi engelleyememiştir.
- 1876 yılında I. Meşrutiyet, 1908 yılında II. Meşrutiyet ilan edilmiştir. Meşruti yönetimin uygulanamaması karışıklıklara sebep olmuştur. Bu karışıklıklardan faydalanan Avusturya, Bosna-Hersek'i işgal etmiş, Bulgaristan bağımsızlığını ilan etmiş, Girit Yunanistan'a katıldığını ilan etmiş, İtalya ise Trablusgarp'ı işgale başlamıştır.
- Savaşlarda alınan yenilgilerle beraber toprak kayıpları da arttı. Kaybedilen yerlerdeki Türkler gördükleri baskılar sonucu Anadolu'ya göç etti. Göçün yaratmış olduğu karmaşa sosyal hayatı olumsuz etkiledi. Savaş hayat pahalılığı ve eşkiyalık faaliyetlerini de beraberinde getirdi. Sosyal olarak nüfus arttı şehirler büyüdü ve ulaşım ağı gelişti.

Osmanlı'yı Dağılmaktan Kurtarmak İçin Ortaya Atılan Fikir Akımları

- Osmanlıcılık:** Osmanlı Devleti'ni oluşturan bütün milletleri adalet, eşitlik, ilkeleri ile bir arada tutup Osmanlılık duygusuna sahip bir toplum oluşturmayı ve azınlık isyanlarını önlemeyi amaçlamıştır.
- İslamcılık (Ümmetçilik):** Devleti ve milleti bir arada tutan en önemli bağın din olduğu düşünülerek tüm Müslümanları halifenin etrafında toplamayı amaçlamıştır.
- Türkçülük (Turancılık):** Bütün Türkleri milli bir duygu ile birleştirerek tek bayrak altında toplamayı amaçlamıştır.
- Batıcılık:** Osmanlı Devleti'nin kurtuluşunun tüm kurumları ve yaşam biçimiyle batılı bir devlet olmakla sağlanacağını savunmuştur.

Trablusgarp Savaşı (1911-1912)

Nedenleri;

- Siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya'nın ham madde ve pazar arayışı
- Osmanlı Devleti'nin siyasi ve askeri yönden güçsüz durumda olması
- Trablusgarp'ın coğrafi olarak İtalya'ya yakınlığı ve zengin yer altı kaynaklarına sahip olması

İtalya'nın saldırısıyla başlayan savaşta Osmanlı Devleti Trablusgarp'a güçlü bir donanması olmadığı için denizden, Mısır'da da İngiltere'nin işgali devam ettiği için karadan yardım gönderememiştir. Mustafa Kemal ve Enver Paşa gibi gönüllü subaylar Trablusgarp'a giderek yerel halkı İtalyanlara karşı örgütlemiş ve başarıyla mücadele etmişlerdir. Bu sırada Balkan Devletleri ile savaş başlayınca Osmanlı Devleti 1912'de imzaladığı **Uşi Antlaşması** ile Trablusgarp'ı İtalyanlara bırakmıştır. 12 Ada'yı ise Yunanistan tehlikesine karşı geçici olarak İtalya'ya bırakmıştır. Böylece Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki varlığı son bulmuştur.

Balkan Savaşları (1912 – 1913)

I. Birinci Balkan Savaşı

Savaşa Katılan Devletler:

	Saldıran	Savunan
Büyük Devletleri	1. Bulgaristan 2. Yunanistan 3. Sırbistan 4. Karadağ	Osmanlı Devleti

Savaşın Nedenleri:

- Balkan devletlerinin, Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarını ele geçirmek istemeleri (Balkan İttifakı).
- Büyük devletlerin kışkırtmaları (Rusların Panslavizm politikası ve İngiltere'nin Rusları desteklemesi).

I. Balkan Savaşı Sonrası Balkan Haritası

Savaşın Gelişimi ve Sonuçları

Osmanlı Devleti'ne, Karadağ, Sırbistan, Yunanistan ve Bulgaristan savaş açmıştır.

Osmanlı Devleti dört cephede de başarısız olmuştur. Savaş sonucunda imzalanan **Londra Antlaşması** ile Osmanlı Devleti Edirne ve Kırklareli'nin de dahil olduğu Trakya ve Balkan topraklarını kaybetmiştir. Midye - Enez hattı sınır kabul edilmiştir.

NOT

Savaşta Osmanlı Devleti ile sınırı kalmayan **Arnavutluk** bağımsızlığını (*son ülke*) ilan etti.

II. Balkan Savaşı

Savaşa Katılan Devletler:

Saldıran	Savunan
1. Karadağ 2. Yunanistan 3. Sırbistan 4. Romanya 5. Osmanlı	Bulgaristan

Savaşın Gelişimi ve Sonuçları

I. Balkan Savaşı sonunda Bulgaristan'ın fazla toprak alması diğer Balkan devletlerinin Bulgaristan'a savaş açmasına neden olmuştur.

Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Romanya, Bulgaristan'a savaş açmıştır. Bu kargaşadan yararlanmak isteyen Osmanlı Devleti Bulgaristan'a savaş açarak I. Balkan Savaşı'nda kaybettiği Edirne ve Kırklareli'ni geri almıştır.

NOT

Birinci Balkan Savaşı'na katılmayıp, İkinci Balkan Savaşı'na katılan devlet **Romanya'dır**.

Yapılan Antlaşmalar:

Bükreş Antlaşması: Balkan devletleri arasında (1913)

İstanbul Antlaşması: Osmanlı – Bulgaristan (1913)

Atina Antlaşması: Osmanlı – Yunanistan (1913)

İstanbul Antlaşması: Osmanlı – Sırbistan (1914)

Mastar Köprüsü

1. Mustafa Kemal'in ilk askerlik görevine başladığı şehir olan Şam'da kurduğu cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Redd-i İlhak
B) Vatan ve Hürriyet
C) Millî Kongre
D) Müdafaa-i Hukuk

Aralık 2019

2. Dünyadaki bütün Türkleri tek bir bayrak altında toplama düşüncesine verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

A) Osmanlıcılık
B) Batıcılık
C) İslamcılık
D) Turancılık

Aralık 2019

3. Aşağıdakilerden hangisi I. Balkan Savaşı'nda Osmanlı Devleti'ne karşı savaşan devletlerden biri değildir?

A) Yunanistan
B) Bulgaristan
C) Romanya
D) Karadağ

Temmuz 2019

4. Mustafa Kemal'in askerlik görevi sırasında Şam'da kurduğu cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Vatan ve Hürriyet Cemiyeti
B) İttihat ve Terakki Cemiyeti
C) Milli Kongre Cemiyeti
D) Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

Temmuz 2019

5. Mustafa Kemal Atatürk harp okulu eğitimini aşağıdaki şehirlerden hangisinde tamamlamıştır?

A) Selânik
B) İstanbul
C) Manastır
D) Sofya

Temmuz 2019

6. Aşağıdakilerden hangisi I. Dünya Savaşı'nda Mustafa Kemal'in görev yaptığı cephelerden biri değildir?

A) Kafkas Cephesi
B) Galiçya Cephesi
C) Çanakkale Cephesi
D) Suriye-Filistin Cephesi

Nisan 2019

7. II. Balkan Savaşı sonunda Osmanlı Devleti ile Bulgaristan arasında aşağıdaki antlaşmalardan hangisi imzalanmıştır?

A) İstanbul Antlaşması
B) Uşi Antlaşması
C) Versay Antlaşması
D) Tiriyanon Antlaşması

Nisan 2019

8. Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen yazar ve düşünürlerden biri değildir?

A) Ziya Gökalp
B) Namık Kemal
C) Mehmet Emin Yurdakul
D) Orhan Pamuk

Nisan 2019

9. Mustafa Kemal askerî rüştiye öğrenimini aşağıdaki şehirlerin hangisinde yapmıştır?

A) İstanbul
B) Sofya
C) Selanik
D) Manastır

Nisan 2019

10. II. Balkan Savaşı sonunda Osmanlı Devleti ile Yunanistan arasında aşağıdaki antlaşmalardan hangisi imzalanmıştır?

- A) Atina Antlaşması
- B) Tiryanon Antlaşması
- C) Versay Antlaşması
- D) Nöyyi Antlaşması

Aralık 2018

11. Osmanlı Devleti Trablusgarp Savaşı'nı aşağıdaki devletlerden hangisiyle yapmıştır?

- A) Rusya
- B) İtalya
- C) Fransa
- D) Almanya

Aralık 2018

12. Nutuk adlı eser aşağıdakilerden hangisi tarafından yazılmıştır?

- A) Mehmet Emin Yurdakul
- B) Mustafa Kemal Atatürk
- C) Ziya Gökalp
- D) Namık Kemal

Aralık 2018

13. Mustafa Kemal'in Şam'da görev yaparken kurduğu cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İttihat ve Terakki Cemiyeti
- B) Kilikyalılar Cemiyeti
- C) Millî Kongre Cemiyeti
- D) Vatan ve Hürriyet Cemiyeti

Aralık 2018

14. Yunanistan'ın bağımsızlığı için 1813'te Odesa'da kurulmuş olan örgüt, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pontus
- B) Taşnak
- C) Mavri Mira
- D) Etniki Eterya

Ocak 2017

15. Atatürk'ün 9. Ordu Müfettişi olarak gönderildiği il, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İzmir
- B) Adana
- C) Samsun
- D) Çanakkale

Ocak 2017

16. • İtilaf Devletleri ile Osmanlı Devleti arasında imzalanmıştır.
- 30 Ekim 1918'de imzalanan bu antlaşma ile Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'ndan yenik olarak ayrılmıştır.

Sözü edilen antlaşma, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ankara Antlaşması
- B) Lozan Barış Antlaşması
- C) Mudanya Ateşkes Antlaşması
- D) Mondros Ateşkes Antlaşması

Ocak 2017

17. Osmanlı Devleti'nin Almanya'nın yanında yer aldığı savaş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Dünya Savaşı
- B) I. Balkan Savaşı
- C) II. Balkan Savaşı
- D) Trablusgarp Savaşı

Ocak 2017

1. Atatürk'ün "Yolunda yürüyen bir yolcunun ufku görmesi kâfi değildir. Muhakkak ufkun ötesini de görmesi lazımdır." sözü, onun hangi kişisel özelliğine örnektir?

A) İdealistliğine
B) İnkılapçılığına
C) İleri görüşlülüğüne
D) Birleştirici oluşuna

Mart 2017

2. Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nin 20. yüzyılda yaptığı savaşlardan biridir?

A) Kırım Savaşı
B) Mohaç Savaşı
C) Trablusgarp Savaşı
D) 1877 - 1878 Osmanlı - Rus Savaşı

Mart 2017

3. Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsızlığını ilan eden devlet, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Makedonya
B) Arnavutluk
C) Bulgaristan
D) Romanya

Mart 2016

4. Aşağıdakilerden hangisi Kanunuesasi'nin getirdiği yeniliklerden değildir?

A) Kişi özgürlüğü ve dokunulmazlığı
B) Mahkemelerin bağımsız ve açık olması
C) Halkın yönetime katılma hakkını kazanması
D) Yürütme ve yasama gücünün halka verilmesi

Mart 2016

5. Çıkarlarına uygun olması nedeniyle İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesine göz yuman devletler, aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

A) İran - Almanya - İngiltere
B) İngiltere - Fransa - Rusya
C) Fransa - Kanada - İsveç
D) Rusya - Almanya - İspanya

2015- Ocak

6. Balkan Savaşları sonrasında, aşağıdaki sorunlardan hangisi ortaya çıkmıştır?

A) Kıbrıs Sorunu
B) Arnavutluk Sorunu
C) Balkan Türkleri Sorunu
D) Bosna - Hersek Sorunu

Ocak 2015

7. "20. yüzyılın başlarında kalkındırma görünümü altında Osmanlı Devleti üzerinde etkisini giderek artıran devlet olmuştur."

Verilen cümlelerin doğru olabilmesi için boş bırakılan yere aşağıdaki devletlerden hangisi yazılmalıdır?

A) Almanya
B) İngiltere
C) Fransa
D) Rusya

Ocak 2015

8. Mustafa Kemal'in 5 Temmuz 1917 tarihinde komutanlığına atandığı VII. Ordu, aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Düzenli Ordu
B) Hareket Ordusu
C) Hilâfet Ordusu
D) Yıldırım Orduları Grubu

Ocak 2015